
PŘIJATÉ TEXTY

P9_TA(2022)0375

Situace v Burkině Faso po státním převratu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. října 2022 o situaci v Burkině Faso po státním převratu (2022/2865(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení, zejména na usnesení ze dne 19. prosince 2019 o porušování lidských práv včetně náboženské svobody v Burkině Faso¹, na usnesení ze dne 16. září 2020 o bezpečnostní spolupráci mezi EU a Afrikou v oblasti Sahelu, západní Afriky a Afrického rohu² a na usnesení ze dne 17. února 2022 o politické krizi v Burkině Faso³,
- s ohledem na prohlášení komisařky pro mezinárodní partnerství Jutty Urpilainenové jménem místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, které učinila dne 4. října 2022 v Evropském parlamentu ve Štrasburku, a na následnou diskusi,
- s ohledem na prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, která učinil ve dnech 1. a 5. října 2022 o státním převratu v Burkině Faso a o situaci v zemi,
- s ohledem na prohlášení Hospodářského společenství států západní Afriky (ECOWAS) ze dne 30. září, 1. října a 2. října 2022 o situaci v Burkině Faso a na misi, kterou společenství ECOWAS uskutečnilo v Burkině Faso dne 4. října 2022,
- s ohledem na sdělení předsedy Komise Africké unie ze dne 30. září 2022, v němž odsoudil druhé násilné převzetí moci v Burkině Faso,
- s ohledem na prohlášení o situaci v Burkině Faso, které dne 1. října 2022 vydal mluvčí generálního tajemníka OSN,
- s ohledem na prohlášení Rady bezpečnosti OSN ze dne 7. října 2022 o situaci v Burkině Faso,

---

¹ Úř. věst. C 255, 29.6.2021, s. 45.

² Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 24.

³ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 290.

- s ohledem na protokol společenství ECOWAS o demokracii a řádné správě,
  - s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 9. března 2020 nazvané „Na cestě ke komplexní strategii pro Afriku“ (JOIN(2020)0004),
  - s ohledem na usnesení Společného parlamentního shromáždění skupiny afrických, karibských a tichomořských států (AKT) a EU ze dne 11. března 2021 o demokracii a dodržování ústav v zemích EU a AKT,
  - s ohledem na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, zejména na cíl č. 16, jímž je podpora spravedlivých, mírových a inkluzivních společností pro udržitelný rozvoj,
  - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
  - s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
  - s ohledem na ústavu Republiky Burkina Faso,
  - s ohledem na Dohodu o partnerství mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, která byla podepsána v Cotonou dne 23. června 2000¹ (Dohoda z Cotonou),
  - s ohledem na Africkou chartu pro demokracii, volby a správu věcí veřejných,
  - s ohledem na Úmluvu Africké unie o ochraně vnitřně vysídlených osob v Africe a o pomoci těmto osobám,
  - s ohledem na Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1979,
  - s ohledem na Úmluvu OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a na její protokol z roku 1967,
  - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 30. září 2022 provedli členové armády Burkiny Faso pod vedením kapitána Ibrahima Traorého státní převrat, při němž svrhli prezidenta země, podplukovníka Paula-Henriho Sandaoga Damibu; vzhledem k tomu, že i bývalý prezident Damiba se dostal k moci státním převratem, a to dne 24. ledna 2022, kdy byl sesazen prezident Roch Kaboré, který byl demokraticky zvolen v listopadu 2020; vzhledem k tomu, že stejně jako bývalý prezident Damiba odůvodnil i současný prezident Ibrahim Traoré státní převrat tím, že vládní orgány nejsou schopny zamezit zhoršování bezpečnostní situace;
- B. vzhledem k tomu, že po státním převratu v lednu 2022 se armáda na jednáních zprostředkovaných společenstvím ECOWAS dohodla na přechodném období do července 2024, kdy se mají konat demokratické volby; vzhledem k tomu, že EU důrazně podporovala společenství ECOWAS v jeho zprostředkovatelském úsilí

---

¹ Úř. věst. L 317, 15.12.2000, s. 3.

a vyvinula značné úsilí o posílení spolupráce, včetně spolupráce v oblasti obrany a bezpečnosti; vzhledem k tomu, že společenství ECOWAS poslední převrat v Burkině Faso odsoudilo a považuje jej za nevhodný s ohledem na pokrok, jehož bylo dosaženo ve snaze zajistit do 1. července 2024 řádný návrat k ústavnímu pořádku; vzhledem k tomu, že zářijový státní převrat rovněž odsoudila Africká unie, EU a OSN;

- C. vzhledem k tomu, že podle dezinformační kampaně se bývalý prezident Damiba uchýlil pod francouzskou ochranu, což francouzské orgány, ale i samotný bývalý prezident Damiba a současný prezident Ibrahim Traoré okamžitě a důrazně popřeli; vzhledem k tomu, že po převratu vypukly demonstrace proti Francii a za intenzivnější vojenskou spolupráci s Ruskem; vzhledem k tomu, že francouzské velvyslanectví a konzulát v Ouagadougou se spolu s kanceláři Francouzského institutu v Ouagadougou a Bobo Dioulasso staly terčem vandalských útoků; vzhledem k tomu, že v zemi bylo zaznamenáno několik dalších útoků na evropské instituce a symboly;
- D. vzhledem k tomu, že dne 2. října 2022 bývalý prezident Damiba po jednáních zprostředkovaných náboženskými a místními vůdci nabídl, že odstoupí z funkce prezidenta; vzhledem k tomu, že svou demisi podmínil splněním sedmi požadavků, mimo jiné zachováním dohody se společenstvím ECOWAS po přechodné období 24 měsíců; vzhledem k tomu, že současný prezident Ibrahim Traoré všechny tyto podmínky přijal;
- E. vzhledem k tomu, že dne 4. října 2022 vyslalo společenství ECOWAS do Burkiny Faso misi, která měla zjistit stav v zemi po státním převratu v září 2022 a vést jednání s novým vedením; vzhledem k tomu, že po setkání s delegací společenství ECOWAS prezident Traoré uvedl, že má v úmyslu dodržet přechodné období podle plánu, který se společenstvím dojednal jeho předchůdce; vzhledem k tomu, že se prezident Traoré zavázal také k dodržování mezinárodních závazků Burkiny Faso, zejména pokud jde o ochranu lidských práv;
- F. vzhledem k tomu, že dne 15. října 2022 národní konference (National Assises) jednomyslně jmenovala kapitána Ibrahima Traorého prezidentem a byla přijata charta pro přechodné období;
- G. vzhledem k tomu, že ústava, jejíž platnost byla po 30. září 2022 pozastavena, byla obnovena „základní právní normou“, kterou dne 5. října 2022 přijalo Vlastenecké hnutí za bezpečnost a obnovu (MPSR), což je zárukou toho, že Burkina Faso bude dodržovat mezinárodní smlouvy a dohody, jichž je země smluvní stranou, a také zárukou kontinuity státu do doby, než bude přijata charta pro přechodné období;
- H. vzhledem k tomu, že dne 7. října 2022 se prezident Traoré setkal se všemi diplomatickými sbory v Ouagadougou, aby potvrdil svou ochotu spolupracovat se všemi partnery Burkiny Faso; vzhledem k tomu, že prezident Traoré učinil prohlášení, že Burkina Faso považuje EU pouze za „jednoho z mnoha“ partnerů;
- I. vzhledem k tomu, že Jevgenij Prigožin, který stojí v čele ruské žoldnéřské Wagnerovy skupiny, zářijový státní převrat uvítal; vzhledem k tomu, že Wagnerova skupina nadále rozšiřuje svou činnost v oblasti Sahelu a západní Afriky a je známo, že se v této oblasti dopustila řady válečných zločinů;
- J. vzhledem k tomu, že od roku 2015 je Burkina Faso zmítána eskalující vlnou násilí,

kteřá je připisována bojovníkům skupin, jako je Skupina na podporu islámu a muslimů (JNIM) napojená na organizaci al-Káida a Islámský stát větší Sahary (ISGS), a že při těchto násilnostech byly zabity tisíce lidí; vzhledem k tomu, že dne 26. září 2022 bylo při útoku na zásobovací konvoj poblíž obce Gaskindé zabito 37 osob; vzhledem k tomu, že k odpovědnosti za tento útok, který je považován za jeden ze spouštěčů nedávného převratu a v jehož důsledku je podle příslušného odborového svazu pohřešováno 70 řidičů nákladních vozidel, se přihlásila skupina napojená na organizaci al-Káida; vzhledem k tomu, že přibližně 40 % území Burkiny Faso je v současné době vystaveno násilí páchanému ozbrojenými povstaleckými skupinami a v důsledku blokády, kterou tyto skupiny zahájily, čelí tyto oblasti také nedostatku potravin, vody, elektřiny a základní zdravotní péče; vzhledem k tomu, že část obyvatelstva a někteří politici vůdci zpochybňují operaci Barchan v oblasti Sahelu;

- K. vzhledem k tomu, že v důsledku zhoršující se bezpečnostní situace v zemi bylo vysídleno 1,9 milionu osob, z nichž více než polovina jsou děti; vzhledem k tomu, že vnitřně vysídleným osobám, zejména jedná-li se o ženy a mladé lidi, hrozí obzvláště závažná rizika, včetně sexuálního a pracovního vykořisťování, násilí na základě pohlaví, nuceného verbování a obchodování s lidmi; vzhledem k tomu, že přítomnost vnitřně vysídlených osob a uprchlíků může vést ke konfliktu s místním obyvatelstvem v souvislosti s nedostatkem přírodních zdrojů, pokud nebudou přijata odpovídající opatření k zajištění bydlení, zaměstnanosti a potravin;
  - L. vzhledem k tomu, že v rámci výcvikové mise EU v Mali a mise EU na budování kapacit v Sahelu probíhal výcvik vojenských a bezpečnostních složek Burkiny Faso, který však byl po převratu v září 2022 pozastaven a nesplnil svůj kýžený cíl;
  - M. vzhledem k tomu, že od října 2022 potřebuje 4,9 milionu obyvatel Burkiny Faso humanitární pomoc a z toho se 3,4 milionu lidí potýká se závažným nedostatkem potravin;
  - N. vzhledem k tomu, že mezi lidmi sílí nespokojenost a kritika ve vztahu k předchozím vládám a jejich neschopnosti řešit obrovské bezpečnostní, sociální a hospodářské problémy Burkiny Faso, jejichž příčinou jsou časté teroristické útoky;
  - O. vzhledem k tomu, že Burkině Faso byla v období 2014-2020 poskytnuta pomocí všech finančních nástrojů EU více než jedna miliarda EUR; vzhledem k tomu, že podpora EU zajišťovaná prostřednictvím nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci má v období 2021–2024 dosáhnout 384 milionů EUR;
  - P. vzhledem k tomu, že to, co se děje v oblasti Sahelu, má význam a důsledky jak pro zbytek Afriky, tak pro Evropu; vzhledem k tomu, že Burkina Faso je klíčovou zemí pro celý region, neboť je strategicky umístěna na spojnici mezi oblastí Sahelu a pobřežními státy západní Afriky;
1. odsuzuje vojenský převrat, k němuž v Burkině Faso došlo dne 30. září 2022; vyjadřuje politování nad tím, že tato událost oslabuje nedávný pokrok, jehož bylo dosaženo na cestě k řádnému návratu k ústavnímu pořádku;
  2. vyzývá příští vládu, aby dostala svému slibu a dodržela mezinárodní závazky své země, včetně těch, které se týkají prosazování a ochrany lidských práv; naléhavě vyzývá příští vládu, aby zajistila, že občané, včetně menšin, budou moci uplatňovat svá občanská

a politická práva, a to i právo na svobodu shromažďování, sdružování a projevu; velmi jej znepokojují zprávy o údajném porušování lidských práv, které se i nadále objevují;

3. požaduje urychlené obnovení ústavního pořádku, včetně okamžitého obnovení civilní vlády; vyzývá příští vládu, aby splnila svůj závazek, že dodrží smluvený harmonogram pro rychlý návrat k ústavnímu pořádku a uspořádání inkluzivních a transparentních voleb do 1. července 2024; vyslovuje plnou podporu společenství ECOWAS a Africké unii, pokud jde o jejich úsilí působit jako zprostředkovatelé, a prohlašuje, že je připraven podporovat tyto jejich snahy, kdekoli to bude možné; vyzývá mezinárodní společenství, včetně EU, aby toto úsilí podpořilo a nabídlo svou pomoc při zajištění bezpečného přechodného období; vyjadřuje podporu volebním pozorovatelům v Burkině Faso a volební pozorovatelské misi EU;
4. naléhavě vyzývá příští vládu, aby pokročila ve skutečném, upřímném, transparentním a inkluzivním národním dialogu, do něhož budou aktivně a účinně zapojeny všechny složky občanské společnosti a jehož cílem je nastínit jasnou budoucí vizi burkinafaské demokracie a podpořit inkluzivnější a soudržnější společnost; vyzývá k většímu zapojení žen a k jejich aktivní účasti na rozhodování, budování míru a usmíření;
5. naléhavě vyzývá příští vládu, aby v úzkém partnerství s mezinárodním společenstvím nově definovala své bezpečnostní zásahy tak, aby při nich byl respektován právní stát, byla chráněna lidská práva a obnovena důvěra veřejnosti; v této souvislosti zdůrazňuje, že probíhající vnitrostátní konzultace jsou příležitostí k zásadním reformám bezpečnostního sektoru;
6. projevuje soucit s burkinafaským lidem a vyjadřuje mu soustrast, neboť již zažil celou řadu násilných útoků, za nimiž často stojí džihádistické skupiny; zdůrazňuje, že EU stojí za Burkinou Faso a jejím lidem a je připravena angažovat se intenzivněji; zdůrazňuje, že lídři Burkiny Faso musí vytvořit podmínky, které by toto prohloubení partnerství umožnily;
7. odsuzuje útoky na francouzské velvyslanectví a konzulát, Francouzský institut a jiné evropské instituce a symboly, k nimž došlo na různých místech v Burkině Faso během převratu i po něm; naléhavě vyzývá příští vládu, aby dodržovala mezinárodní právní závazky své země týkající se ochrany diplomatického sboru a diplomatických prostor a zajistila bezpečnost cizích státních příslušníků žijících v zemi; vyjadřuje znepokojení nad nárůstem ruských dezinformačních kampaní namířených proti misím a operacím EU v Africe;
8. naléhavě vyzývá všechny příslušné strany, aby respektovaly svobodu tisku a sdělovacích prostředků a umožnily novinářům a mediálním organizacím vykonávat svou práci svobodně a bezpečně, mimo jiné dokumentovat situaci vnitřně vysídlených osob a operace bezpečnostních sil;
9. naléhavě vyzývá orgány, aby při výkonu svého mandátu zajistily ochranu obránců lidských práv a organizací občanské společnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby poskytovaly větší ochranu a podporu obráncům lidských práv v Burkině Faso; odsuzuje využívání sexuálního násilí a všech forem zavraždění v konfliktních situacích;
10. naléhavě vyzývá příští vládu, aby urychleně, důkladně a nestranně vyšetřila veškerá úmrtí a zranění spojená s převratem, včetně těch, k nimž došlo v průběhu rabování

a demonstrací, a aby obětem a přeživším osobám zajistila nezávislou a nestrannou spravedlnost a odpovědnost příslušných pachatelů;

11. je hluboce znepokojen působením Wagnerovy skupiny v tomto regionu; důrazně přístí vládu odrazuje od jakéhokoli partnerství s Wagnerovou skupinou; je pevně přesvědčen, že zapojení soukromých bezpečnostních subjektů, které byly obviněny z hrubého porušování lidských práv, by bylo v rozporu s cílem zajistit v Burkině Faso mír, bezpečnost a stabilitu; poukazuje na velmi negativní zkušenosti s minulým působením Ruska v Mali, jehož obyvatelé se nyní v důsledku beztrestnosti a neúspěšné vojenské taktiky stále častěji potýkají s teroristickými hrozbami a s porušováním lidských práv ze strany žoldněřů; naléhavě vyzývá EU a africké země, aby zajistily soudní kroky, včetně trestních sankcí, v návaznosti na porušování lidských práv, která jsou důsledkem působení soukromých vojenských a bezpečnostních subjektů;
12. vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily finanční podporu a humanitární pomoc s cílem uspokojit naléhavé potřeby obyvatel Burkiny Faso, zejména potřeby vnitřně vysídlených osob a uprchlíků v sousedních zemích; vyzývá přístí vládu, aby v Burkině Faso podporovala a usnadnila práci humanitárních organizací zajištěním neomezeného přístupu při poskytování humanitární pomoci; vyjadřuje znepokojení nad dopadem bezpečnostních hrozeb na účinnost humanitární pomoci a rozvojové spolupráce;
13. žádá EU a její členské státy, aby při formulování svých politik týkajících se Sahelu braly ohled na to, že zásadní je podporovat řádnou správu věcí veřejných, občanskou společnost, rozvoj a investice do pozitivnější budoucnosti sahelských komunit, a aby posoudily dopad činnosti skupiny G5 Sahel; vyzývá EU a její členské státy, aby spolupracovaly se společenstvím ECOWAS, přechodnými orgány a se všemi zúčastněnými stranami v Burkině Faso ve snaze o posílení bezpečnostní spolupráce, oblasti rozvoje, vzdělávání a přizpůsobení se změně klimatu s cílem odstranit chudobu a bránit další radikalizaci;
14. vyzývá mezinárodní společenství, včetně EU, aby ve spolupráci se svými mezinárodními partnery a příslušnými mezinárodními institucemi urychleně vyhodnotilo veškeré dostupné prostředky, kterými by bylo možné zabránit selhání Burkiny Faso při splácení dluhů;
15. zaznamenává, že klesá podpora činností EU týkajících se budování míru a rozvojové spolupráce v regionu; vyzývá Komisi, aby se více angažovala na podporu lidských práv a humanitární a rozvojové spolupráce a zvýšila viditelnost těchto aktivit;
16. vyzývá členské státy, aby dodržovaly své mezinárodní závazky a při vývozu zbraní uplatňovaly důkladný systém kontrol a sledování s cílem zabránit jejich zneužití a podněcování případů porušování lidských práv;
17. naléhavě vyzývá EU, aby v zájmu zajištění dodávek cenově dostupných a přístupných potravin prosazovala právo Burkiny Faso na potravinovou soběstačnost jako prostředek k výživovému zabezpečení a zmírnění chudoby a věnovala přitom zvláštní pozornost ženám a rodinným zemědělským podnikům;
18. je hluboce znepokojen tím, že rostoucí politická a bezpečnostní nestabilita a zoufalá socioekonomická a humanitární situace v Burkině Faso poskytuje teroristickým skupinám příležitost k pustošení země a má dalekosáhlé mezinárodní důsledky;

zdůrazňuje, že terorismus a nestabilita v celém sahelském regionu představují problém pro upevnění demokracie a právního státu a oslabují snahy vyvíjené v tomto směru; připomíná, že pro posílení legitimacy demokraticky zvolených vlád u občanů je zásadně nutné řešit strukturální dynamiku, z níž současné problémy pramení; vyzývá mezinárodní společenství, včetně EU, aby posílilo spolupráci a podporu při řešení všech těchto problémů;

19. uznává a oceňuje náboženské a tradiční vůdce Burkiny Faso, kteří během řady krizí v zemi hráli klíčovou úlohu zprostředkovatelů a aktivně se podíleli na potírání násilí a nenávisti; vyzývá burkinafaské vedoucí představitele, aby více chránili menšiny, a to i náboženské;
20. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, orgánům Republiky Burkina Faso, sekretariátu skupiny G5 Sahel, spolupředsedům Smíšeného parlamentního shromáždění AKT–EU, Panafrickému parlamentu, Hospodářskému společenství států západní Afriky, generálnímu tajemníkovi OSN, Valnému shromáždění OSN a Africké unii a jejím institucím.